

PARTS:

Apel·lant : Sra. **CMR**
Procurador : Sra. **IOM**
Advocat : Sr. **JRL**

Apel·lat : **C. SA**
Procurador : Sra. **HDB**
Advocat : Sra. **LVL**

SENTÈNCIA 014-2020

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President : Sr. **ALBERT ANDRÉS PEREIRA**
Magistrats: Sr. **VINCENT ANIÈRE**
Sr. **JAUME TOR PORTA**

Andorra la Vella, el 23 de gener del 2020.

En nom del Poble Andorrà.-

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra ha vist el recurs d'apel·lació a les actuacions número **5000331/2016**.

En la tramitació d'aquestes actuacions han estat observades les prescripcions legals, i ha estat ponent el magistrat **Sr. Jaume TOR PORTA**, el qual expressa el parer del Tribunal.

ANTECEDENTS DE FET

Primer.- En data 2-12-2016, 030-4-2014, la representació processal de la mercantil C. SA formulava demanda pel procediment ordinari contra la Sra. CMR mitjançant la qual sol·licitava es dictés Sentència condemnant-se aquesta darrera a satisfer a la seva representada la suma de 27.499,71.- €, més els interessos legals i la totalitat de les costes judicials, inclosos honoraris d'advocat, procurador i Saig.

Segon.- El 20-1-2017, la representació processal de la Sra. CMR, sense contestar la demanda articulava excepció dilatòria d'incompetència de jurisdicció. Una volta substanciat el corresponent procediment incidental, per Aute d'aquesta Sala de 22-12-2017 (rotlle TSJC-XX/2017) es decidia: *“ESTIMAR el recurs interposat per la representació processal de C. SA contra l'Aute de l'Hble. Sra. Batlle de data 4.07.2017 que revoquem íntegrament en desestimar l'excepció de manca de jurisdicció dels Tribunals andorrans i ordenem la prossecució del procediment, amb imposició de les costes de la instància relatives a l'incident a la Sra. CMR que el va instar.*

No fem pronunciament sobre costes d'aquesta alçada”.

Tercer.- En data 16-2-2018, la representació processal de la Sra. CMR s'oposava a la demanda plantejada per l'adversa, formulant demanda reconvençional, sol·licitant es dictés Sentència estimant la reconvençió articulada, efectuant l'oportuna compensació i dient que la Sra. CMR res devia a la societat C. SA fent expressa reserva aquesta representació de l'acció que l'assisteix davant de les jurisdiccions espanyoles, tot això amb imposició a l'adversa de la totalitat de les costes judicials causades, incloses les despeses derivades de la intervenció d'advocat i procurador.

Quart.- El 2-3-2018, la part demandant contestava la demanda reconvençional articulada oposant-se a les pretensions de la societat C. SA considerant que no era procedent emplaçar les parts per als tràmits de rèplica i de dúplica atesa la manca de contestació a la demanda per part de la Sra. CMR.

El Batlle ponent emplaçava les parts litigants per a la fase probatòria del procediment, i disconforme amb aquest emplaçament, la Sra. CMR denunciava una vulneració als seus drets de defensa, sol·licitant s'assenyalés data per evacuar el seu escrit de dúplica, tot i deixant sense efecte l'assenyalament realitzat pel tràmit de proposició de proves.

Per decisió interlocutòria de 19-3-2018 es decidia no donar lloc, a la petició formulada per la Sra. CMR consistent en la sol·licitud de pràctica

del tràmit de dúplica i alhora es mantenia l'audiència fixada als efectes de celebrar el tràmit de proposició de proves.

Cinquè.- Una volta practicats els mitjans de prova declarats pertinents pel Ponent del Tribunal de Batlles i evacuat el corresponent escrit de conclusions, l'Hble. Tribunal de Batlles va dictar Sentència en data 19-11-2018 amb la següent part decisòria:

“PRIMER.- Estimar la demanda formulada per la representació processal de la societat C. SA contra la Sra. CMR i desestimar la demanda reconvençional presentada per part de la Sra. CMR contra la societat C.SA..

SEGON.- Condemnar a la Sra. CMR a pagar a l'agent 27.499,71€ juntament amb els interessos legals generats a partir del 16 de febrer del 2018.

TERCER.- Condemnar en costes a la Sra. CMR d'acord amb l'establert en el quart fonament de dret”.

Sisè.- Contra l'esmentada resolució, la representació processal de la Sra. CMR ha plantejat recurs d'apel·lació i, en virtut dels arguments que exposa en les seves conclusions, demana la seva revocació disposant en el seu lloc: 1) l'anul·lació de les actuacions dutes a terme en el present procediment després del tràmit de rèplica, amb la finalitat que aquesta representació pugui formular el corresponent escrit de dúplica; 2) ordenar la pràctica de les proves denegades per la Batllia i 3) estimar la reconvençió formulada, compensant les quantitats degudes, desestimant en conseqüència la demanda formulada per C. SA; el tot amb imposició de les costes judicials causades a la societat demandant, incloses les despeses derivades de la intervenció d'advocat i de procurador.

En data 21-3-2019, la representació processal de la societat C. SA presentava escrit de contesta a les conclusions demanant la confirmació de la Sentència de primera instància amb imposició a la contrapart de les costes d'aquesta segona instància.

Setè.- Per Aute de 24-10-2019, es decidia no donar lloc a les pretensions probatòries adduïdes per la representació processal de la Sra. CMR en aquesta alçada per escrit de 22-2-2019. Admetent però en qualitat de prova per a millor proveir la Sentència de data 11-7-2019 dictada en el marc del procediment XX/2017 pel “Juzgado de 1ª Instància XX de Madrid”. Les parts litigants s'han pronunciat en relació a la prova practicada per a millor proveir.

Per Aute de data 16-01-202 s'ha rebutjat l'admissió a tràmit de la prova documental incorporada per la representació processal de C. SA al seu escrit de 5-11-2019.

Vuitè.- Les parts han renunciat a la celebració del tràmit de judici oral.

FONAMENTS DE DRET

Primer.- En el present procediment la societat C. SA persegueix la condemna de la Sra. CMR a satisfer la quantitat de 27.499,71.- €, incrementada dels interessos legals i de la totalitat de les costes ocasionades. Segons sosté en el seu escrit rector la reclamació articulada correspon al ròssec deutor pendent de pagament per raó de l'impagament de factures emeses en concepte de lliurament de mercaderia.

La representació processal de la Sra. CMR després d'interposar una excepció dilatòria d'incompetència de jurisdicció que va ser rebutjada per Aute d'aquesta Sala de 22-12-2017, articulava una demanda reconvençional en que, fonamentalment, posava de relleu que existia un procediment judicial que es tramitava en paral·lel a Espanya, en que la Sra. CMR reclamava a C. SA la suma de 215.925,57.- € per raó de comissions comercials, quantitat que s'havia establert entre altres en funció del ròssec deutor que la mateixa podia mantenir front a la contrapart per raó del lliurament de mercaderia. Considerava que la seva representada es trobava facultada per a retenir el pagament de les factures degudes a l'adversa atesos els greus incompliments que C. SA atresorava al seu respecte. En aquesta situació indicava oposar-se a la demanda articulada per la mercantil demandant i formulava demanda reconvençional pel mateix import, amb la finalitat que ambdues quantitats es compensessin en el present procediment, amb el benentès que introduiria prop de la jurisdicció espanyola, la corresponent modificació de les seves pretensions, amb la finalitat de que es tingués en compte la pretensió exercitada davant la jurisdicció andorrana.

La Sentència dictada pel Tribunal de Batlles estima íntegrament la demanda plantejada per la societat C. SA i desestima la reconvençional plantejada per la Sra. CMR, condemnant aquesta darrera a satisfer la suma de 27.499,71.- € més els interessos legals produïts per la mateixa des del dia 16-2-2018 i a pagar la totalitat de les costes ocasionades amb expressa inclusió dels honoraris d'advocat i de procurador.

I és contra aquest pronunciament que s'alça la representació processal de la Sra. CMR en mèrits dels motius de greuge que seguidament s'exposen.

Segon.- En primer lloc sustenta que la Sentència dictada vulnerava les normes de procediment. Es sustenta que l'òrgan judicial d'instància va anul·lar el tràmit de dúplica per quant en la contesta a la demanda sols s'hauria plantejat una demanda reconvençional i que malgrat haver interposat recurs contra la decisió adoptada, el mateix havia estat inadmissió per decisió d'aquesta Sala de 26-9-2018. Posteriorment

reproduïa el contingut del seu escrit de 25-4-2018 a través del qual fonamentava el seu recurs i insistia en que no podia acceptar el qualificatiu que l'Òrgan judicial d'instància atorgava als tràmits de rèplica i de dúplica. Referia que la demandant sí que havia evacuat escrit de rèplica de manera que es privava a la seva representada de poder articular noves al·legacions: concretament hauria contestat els arguments desenvolupats en l'escrit de rèplica el que no havia però pogut fer.

En segon lloc articulava protesta al respecte de les proves que havien estat sol·licitades prop de la instància i declarades improcedents. Mantenien que amb les proves indicades pretenien fonamentar la seva reconvenció. Es discutia enèrgicament l'argumentació de l'òrgan "a quo" en mèrits de la qual no li corresponia cursar una comissió rogatòria internacional per a conèixer l'estat de tramitació de la causa per quant la seva representada ho hauria pogut acreditar personalment. Discrepava d'aquest raonament atès que la prova per Comissió Rogatòria Internacional sols es demanava per tal de que ningú pogués discutir-ne la seva validesa. Pel que es referia a la prova testifical també rebutjada, aquesta també era útil i necessària. En conseqüència considerava que era necessari que en aquesta alçada s'acordés la pràctica de les proves esmentades.

En darrer lloc i en quant al fons referia que sempre havien actuat de manera lleial i sincera; que en la seva contesta a la demanda havien fet constar que la quantitat deguda a la mercantil demandant s'havia de compensar almenys parcialment amb els imports deguts per aquesta societat a la seva representada, i que aquesta compensació s'havia sol·licitat davant de les autoritats judicials espanyoles, en que havia modificat la seva reclamació una volta la reconvenció va ser plantejada a Andorra. Insistia en que la suma reclamada per l'actora no li podia ser reconeguda atès que havia de quedar compensada per altres quantitats superiors que s'acreditaven mitjançant les proves denegades per la Batllia. En tot cas, en l'eventualitat que no es volguessin practicar les proves sol·licitades considerava que havia de tenir-se en consideració els documents acompanyats en els escrits d'al·legacions i de proposició de prova, i davant la contundència de la prova fornida era necessari atendre a la reclamació judicial plantejada.

Tercer.- Quant a l'eventual anul·lació de la Sentència dictada per infracció al procediment degut en relació a la manca de pràctica del tràmit de dúplica.

Aquesta Sala s'ha pogut pronunciar en reiterades ocasions al respecte dels escrits de rèplica i de dúplica en el procés ordinari, i fins i tot sobre les conseqüències que una eventual renúncia de la part demandant a l'escrit de rèplica comportava per a la contrapart en relació a l'escrit de dúplica. En aquest sentit, per Aute de 29-11-2011 (rotlle TSJC-XXX/11), es sostenia:

“La regulació de la fase d'al·legacions del procés ordinari que es conté en el Decret de 1-05-1922 determina que els litigants podran contestar, replicar i duplicar en la forma acostumada. Aquesta Sala ja ha tingut ocasió de posar de manifest, com així ho recull la resolució dictada a la instància, que els escrits de rèplica i dúplica no poden contenir noves al·legacions no introduïdes en els escrits rectors de demanda i contesta, sinó que s'han de limitar a l'aclariment d'aquells fets dubtosos i a precisar i fixar els fets objecte del debat.

Consegüentment, i atesa la funció dels esmentats escrits de rèplica i dúplica, s'ha de convenir amb la part recurrent que, renunciat el tràmit de rèplica, no li correspon a la part defenent articular escrit de dúplica, tota vegada que en absència de precisions i modulacions de la part agent a la seva demanda, no s'escau concedir tràmit processal de dúplica a la part defenent per a formular al·legacions a les pretensions contingudes en la rèplica, restant subjecte el debat a les al·legacions introduïdes en els escrits de demanda i contesta. I aquesta conclusió no contravé les normes processals, com a regles d'ordre públic, les quals si bé preveuen en la fase declarativa l'escrit de demanda, contesta, rèplica i dúplica, no obsten que, renunciat el tràmit de rèplica, s'hagi necessàriament de procedir a la dúplica, sinó que els tràmits processals s'han de valorar en funció de la seva natura contingent o necessària, i en aquest cas, la renúncia a la rèplica justifica i motiva la innecessarietat de la dúplica.

En el sentit anterior no solament es pronuncia el fet que l'escrit de dúplica es troba connectat en la seva funció i finalitat al precedent escrit de rèplica, sinó també que aquesta ha estat ja la interpretació que va merèixer aquesta qüestió pel Jutge Delegat d'apel·lacions, en el seu Aute de 10-09-1980, i per aquesta Sala en l'Aute de 26-10-1995, tot enllaçant la funció dels referits escrits amb la renúncia de l'agent al tràmit de rèplica”.

En la contesta a la demanda, la Sra. CMR res al·legava al respecte de les pretensions articulades per C. SA en la seva demanda atès que la seva estratègia defensiva es limitava a plantejar una demanda reconvençional a alçada de l'import que li era reclamat i a sol·licitar la compensació entre deutes respectius.

Davant d'aquesta circumstància, la representació processal de C. SA es cenyia a contestar la demanda reconvençional, i afegia “no escau, per motius d'economia processal, emplaçar a les parts pels tràmits d'al·legacions de rèplica i dúplica, respectivament, per quin motiu interessa que es convoqui directament a les parts pel tràmit de proposició de proves”, el que feia l'òrgan d'instància, i posteriorment ratificava en el seu Aute de 19-3-2018.

La renúncia de C. SA a l'hora de presentar escrit de rèplica comportava que el tràmit de dúplica no fos necessari atès que no podia introduir-se cap mena d'al·legació en relació a un tràmit que la contrapart havia decidit no evacuar. En conseqüència, la decisió de l'òrgan d'instància resultava perfectament ajustada a dret sense que per tant pugui prosperar el motiu de recurs introduït.

Quart.- Pel que es refereix a la prova proposada en la instància, quina pràctica però va ser rebutjada per l'òrgan judicial "a quo".

En la nostra anterior decisió interlocutòria de 24-10-2019, malgrat rebutjar la seva pràctica incorporàvem, per a millor proveir, còpia de la Sentència 146/209 dictada pel Jutjat de 1ª instància 46 de Madrid en relació al litigi iniciat per la Sra. CMR contra C. SA. Aquesta prova, a partir del moment en que no ha estat qüestionada, acredita l'existència del procediment judicial que enfronta les parts en territori espanyol, així com la pretensió i fonament de la reclamació que la Sra. CMR plantejava.

En aquesta eventualitat, la prova sol·licitada en aquesta alçada, resultava absolutament innecessària, havent de desestimar-se el segon motiu del recurs.

Cinquè.- Pel que es refereix ara al recurs articulat en relació a la decisió de fons, tampoc podem compartir els raonaments introduïts per la part recurrent.

En efecte si s'examina, la demanda plantejada prop de les autoritats judicials espanyoles s'observa com malgrat la clara relació existent entre ambdós procediments, el fonament i "causa petendi" entre aquest procediment i el present és diferent.

En aquell (cfr. demanda obrant en els folis 154 i ss), la pretensió de la Sra. CMR es quantifica en la suma de 215.925,57.- € i correspon a l'actualització de les comissions previstes en el conveni d'octubre del 2008 existent entre les parts pel període corresponent als anys 2009-2011 i 2015. En el mateix (cfr. dors del foli 158) malgrat es mencioni que prop dels òrgans judicials andorrans C. SA li reclamava la quantitat de 27.499,71.- € per factures pendents de pagament, en cap cas apareix que aquesta suma s'hagi comptabilitzat per la part en la seva reclamació a l'estranger.

En aquesta eventualitat, no podem compartir l'argument de la recurrent segons el qual, la reclamació introduïda a Espanya ja s'havia articulat en consideració del deute propi que podia mantenir amb C. SA. En efecte, la quantitat reclamada ho és exclusivament en atenció al róssec creditor que considerava mantenir front a C. SA en concepte de comissions degudes, sense però en cap moment descomptar del mateix les factures generades per raó dels subministraments en el seu moment rebuts a Andorra, i sense que tampoc aquesta reclamació per raó de la reconvençional articulada a Andorra s'hagi vist repercutida en el procediment espanyol. En aquest sentit sols s'ha d'examinar la Sentència dictada pel Magistrat Madrileny que estima la demanda si bé destaca que ha existit un error de càlcul de manera que el crèdit de la part es situa tant sols en la suma de 204.400,08.- € que contempla. Malgrat aquesta decisió hagi estat

recorreguda per C. SA, aquest fet no afecta el crèdit reclamat en el procediment examinat.

L'eventual compensació entre deutes respectius no podia articular-se via una reconvençional a concurrència de la suma reclamada. Sinó que aquesta eventualment sols podrà realitzar-se, si escau, en seu d'execució de Sentència.

Escaurà per tant desestimar també sobre aquest extrem el recurs d'apel·lació plantejat per la representació processal de la Sra. CMR.

Sisè.- En atenció a la desestimació del recurs, procedeix imposar les costes generades en aquesta alçada a la part recurrent, de conformitat amb el que disposa el Codi 7,51,5.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, ha pres la següent

DECISIÓ

Primer.- DESESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de la Sra. CMR contra la Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 19-11-2018 que confirmem íntegrament.

Segon.- Imposem el pagament de les costes causades en aquesta alçada a la part recurrent.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, ho pronunciem, manem i signem.-